

Muhsine Helimoğlu Ravuz
EVVEL ZAMAN İÇİNDE
ANADOLU MASALLARI

DESTANLAR VE MASALLAR
Masal

1

resimleyen: vađhar Ađhaei

8.
BASIM

CAN
COCUK

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

Muhsine Helimoğlu Ravuz
EVVEL ZAMAN İÇİNDE

ANADOLU MASALLARI

1

resimleyen: vađhar ađhaei

yağın koordinatörü: ipek şoran
düzelti: faris kuseyri
kapak ve iç tasarım: gözde bitir tufan
tasarım uygulama: güldal rırtıoğlu

1. basım: 2011

8. basım: 1000 adet, Eylül 2021

ISBN 978-975-07-1270-8

© can sanat yayınları A.Ş., 2011

tüm hakları saklıdır. tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

can sanat yayınları yayım ve dağıtım tic. ve san. A.Ş.

yayıncı sertifika no: 43514

maslak mh. eski büyükdere cad. iz plaza no: 9/25 sarıyer, istanbul

telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 faks: 252 72 33

cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

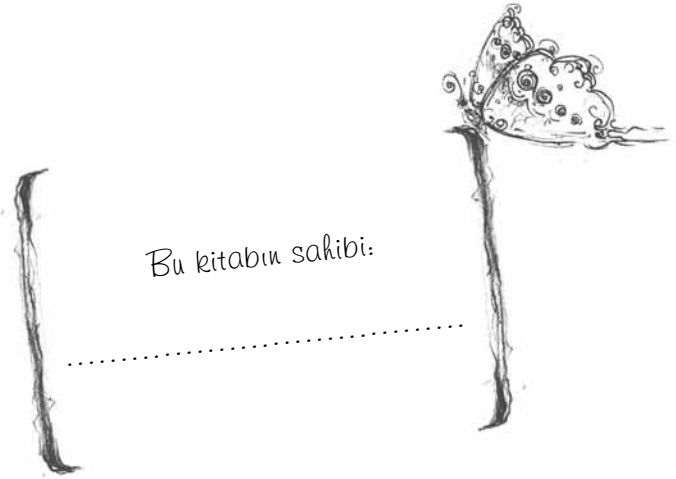

basılı ve cilt: arı matbaası; sertifika no: 44009

adres: davutpaşa cad. emintaş kazım dinçol san. sitesi

no: 81/39 toprakı, istanbul

Bu kitabın sahibi:

Muhsine Helimoğlu Yavuz

1972'de Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Türkoloji bölümü'nü bitirdi. Halkbilimi alanında Diyarbakır Efsaneleri-Motif-Index teziyle yüksek lisans, masalların eğitimsel işlevleri ve mesaj- index'i teziyle de doktora yaparak bilim doktoru oldu. "Diyarbakır Efsaneleri-Motif Index" adlı eseriyle İsveç-Stockholm "Culture House Research Reward"u, "Masallar ve Eğitimsel İşlevleri Mesaj-Index" adlı eseri ile de "Pertev Naili Boratav Halkbilimi Ödülü"nü aldı. Bunların dışında yurtiçinde ve dışında aldığı 6 ödülü daha vardır. Yurtiçinde Dicle, Bilkent, Mimar Sinan, Bahçeşehir Üniversiteleri'nde öğretim üyesi olarak çalıştı. Yurtdışında da Varşova, Bakü, Kiev, Kişinev, Bükreş, Lefke-Avrupa, Budapeşte-ELTE, Çin-pekin-BFSU Üniversiteleri'nde konuk öğretim üyesi olarak dersler ve konferanslar verdi. Muhsine Helimoğlu Yavuz, şu anda "Halk Anlatılarının Örtük Transaksiyon Yoluyla Psikoterapi Aracı Olarak Kullanılması" ve "Anlatı-Masal Çözümlenmeleri" konusunda çalışmakta ve yayınlarını bu

alanda sürdürmektedir. yayınlanmış 21 kitabı, 64 makalesi ve 57 bildirisi vardır. “masallar ve eğitimsel işlevleri mesaj-
index” kitabından seçilmiş masal ve tekerleme metinleri,
pertev Naili Boratav Arşivi’nden alınmış bazı masallarla
birlikte Fransızca’ya çevrilerek, Neuf de l’Ecole des Loisirs
Yayınevi tarafından “Contes Turcs” adıyla, 2008’de
Paris’te yayınlanmıştır. “Çiğaramın Üstünde Bir Topal
Karıncı” adlı kitabı ise Macarca’ya çevrilerek, Magyar
Nyelvi Yayınevi tarafından, “A Szarvas Szultankisasszony-
Töbök-Nepmesek” adıyla, 2011’de Budapeşte’de yayınlandı.

Yazarın yayınevimizden çıkan diğer kitapları:
Hile ile Dile (Kürt masalları), Gel Zaman Git Zaman (Anadolu Masalları-2),
Zaman Zaman İçinde (Anadolu Masalları-3),
Eşil ile Tesil (Anadolu Masalları-4)

EVVEL ZAMAN İÇİNDE

ANADOLU MASALLARI

1

İçindekiler

önsöz, 9

1: Bir kedi masalı, 11

2: Horoz ođlan, 15

3: padiřah ile üç ođlu, 20

4: sihirli deđnek, 26

5: tuzun deđeri, 32

6: ilhan, 37

7: dev ile küçük kız, 42

8: tiryaki baba, 47

9: fesleđenci kız, 51

10: tıkanık, 55

11: kral ođlunun bilmecesi, 59

12: ebeđümeçi çorbası, 63

13: zümrüdüanka, 68

14: tahta at, 72

15: sihirli çiçek, 78

kaşnak bilgileri, 83

lkemin güneş gözlü çocuklarına...

M.H.Y.

önsöz

Bu kitaptaki masallar, Anadolu'nun hemen her bölgesinden derlenerek ilk kez sözden yazıya geçirilmiş, özgün halk anlatılarıdır.

Bu masalları, olay örgüsüne dokunmadan yeniden düzenleyip yalın, akıcı ve anlaşılır olmasına özen gösterdiğim bir dille, yeni baştan yazdım. Ayrıca her masalın sonunda da o masalın, okuyucuya dinleyiciye vermek istediği temel mesajı, şiirleştirerek verdim. Bunu, okurun özellikle de çocukların ilgisini iletiye daha iyi çekebilmek ve onu daha ilginç kılabilmek için yaptım.

Kitabın arkasında yer alan "Kaynak Bilgileri" bölümündeyseniz hangi masalın hangi kaynaktan derlendiği ayrı ayrı gösterilmiştir.

Sözlü halk edebiyatı ürünü olan masalların, çocuk ve giderek yetişkin eğitimindeki rolü yadsınamaz. Masallar, ait oldukları toplumların gelenek, görenek, inançlarını; sosyal, kültürel, ekonomik yapılarını yan-

sıtan pek çok motiften oluşurlar. Böyle olunca da “insanın serüveni”ni geçmişten günümüze, günümüzden de geleceğe taşır dururlar. Bu taşıyıcılık işlevi özellikle sosyolojik, psikolojik, etik (ahlaksal) ve kültürel açıdan çok önemlidir.

Masalarda genellikle iyilik, dürüstlük, adalet ve çalışkanlık üstün gelmekte ve yine çoğunlukla mutlu sonla bitip iyiler hak ettikleri yerlere ulaşırken, kötüler de cezalarını çekmektedirler. Bu da henüz gelişmekte olan çocuk ruhlarının, bilinçlerinin, doğrudan ve haklıdan yana tavır koymaları doğrultusunda yönlendirilmeleri bakımından yararlı olacaktır. Her ne kadar, büyüdükten ve hayat cangılında savaşılmaya başladıktan sonra, masal gerçeği ile yaşam gerçeğinin çoğu zaman çeliştiğini göreceklere de o zaman, takvim ve kültür yaşları bunun nedenini, niçinini kavrayıp çözecek olgunluğa erişmiş olacağından, bu çelişkinin nedenlerini anlayabileceklerdir. Önemli olan onlara, temelde güzel ve sağlam değerler kazandırabilmektir. Bunun da en kolay ve etkili yolu masallardan geçer.

Muhsine HELİMOĞLU YAVUZ

Büyükada-2011

I

BİR KEDİ MASALI

Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde kalbur saman içinde, develer tellal iken pireler berber iken, ben ninemin beşiğini tıngır mıngır sallar iken, ülkelerden birinde ihtiyar ve yoksul bir ninecik yaşarmış. Günlerden bir gün, canı çok balık isteyen bu nine, elinde kalan son parasıyla gidip bir tane balık almış. Onu kulübesinin önünde temizlerken hızla gelen bir kedi balığı kapıp kaçmış. Buna çok üzülen ve çok kızan nine kedinin peşine düşmüş. Kedi kaçmış nine kovalamış, kedi kaçmış nine kovalamış, derken derken kedi bir deliğe girmiş, nine de girmiş. Kedi delikten çıkıp büyük bir binanın kapısında durmuş, nine de durmuş. Kedi içeri girmiş, nine de girmiş. Derken kendini, kocaman bir mutfakta bulmuş. Bir de sağına, soluna bakmış ki ne görsün; bir kedi bulaşık yıkıyor, bir kedi sebze ayıklıyor, bir kedi yemek pişiriyor, bir başka kedi ise sofrayı kuruyormuş.

Bu gördükleri karşısında önce çok şaşırان ihtiyar, biraz sonra kendini toplayıp var gücüyle şöyle bağırmış:

“Ben yoksul bir ihtiyarım. Canım çok balık istemişti. Elimdeki son parayla gidip bir tanecik balık aldım. Onu da sizin kediniz çalıp buraya getirdi. Ben şimdi ya balığımı, ya paramı isterim.”

Bunu duyan kediler, aralarında bir zaman “mırnav, mırnav” diye konuşmuşlar ve içlerinden birisi, ninenin önüne düşüp onu üst kata götürmüş. Oflaya puflaya yukarıya çıkan ihtiyar bir de ne görsün, ortada kocaman bir salon, salonun bir ucundan öbür ucuna kadar uzanan kocaman süslü bir divan, divanın bir köşesinde kocaman bir tombul kedi, öteki köşesinde de yine kocaman bir tombul kedi oturmuş mırnavlıyor. Nine hemen onlara da başından geçenleri anlatıp sözünü yine, “Ya balığımı ya paramı verin,” diye bitirmiş.

Onu dikkatle dinleyen tombul kedilerden birisi, hemen “mırnav” diye orada bulunan genç kedileri çağırmiş ve onlara, bu nineye bir çuval soğan kabuğu vermelerini söylemiş. İhtiyar kadın her ne kadar, ben soğan kabuğunu ne yapayım, diye söylendiyse de bir yandan da çuvalı sürükleye sürükleye kulübesine götürmüş. Kapısının önüne gelince, “Bari buraya dökeyim de çuvalı içeriye alayım belki bir işime yarar,” diye düşünerek boşaltmış. Bir de ne görsün, çuval-

dan soğan kabuğu yerine sıra sıra altınlar dökülmüyor mu?

Birdenbire zengin olan ninecik öyle sevinmiş, öyle sevinmiş ki, sevinçten ihtiyarlığını bile unutup havalara sıçramaya, taklalar atmaya başlamış. Sonra da durulup aklı başına gelince hemen kulübesini yıktırılmış, yerine bir saray yaptırmış. Gördüğü bütün kedileri de bu sarayın bahçesine toplayarak kalan ömrünü onlarla birlikte, mutluluk içinde geçirmiş.

Ninecik ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine.

İşte böyle:

“Dostlukla sarılırsan,
Uzatılan her ele,
Som altına dönüşür,
Soğan kabuğu bile.”

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

 CAN
ÇOCUK

Muhsine Helimoğlu Ravuz

EVVEL ZAMAN İÇİNDE

ANADOLU MASALLARI

1

insan masalsız olmaz

“Bu kitapta okuyacağınız masallar, Anadolu’nun hemen her bölgesinden derlenerek ilk kez sözden yazıya geçirilmiş halk anlatılarıdır. insanın serüvenini geçmişten günümüze, günümüzden de geleceğe taşıyan bu masalları bilmek, hayatın gerçeklerini bilmekle eşdeğerdır. masalları okuyarak hayatı daha yakından tanıyabilir ve masallardan öğrendiklerimizle, karşımıza çıkacak sorunları daha kolay çözebiliriz. işte bu nedendir ki birçok masalda řu tekerleme yinelenir: ‘meşe çakalsız, insan masalsız olmaz.’ insan masalsız olamayacağı için de işte size masallar!”

Muhsine Helimoğlu Ravuz

CAN
çocuk

ISBN 978-975-07-1270-8

9 789750 712708